

ת"פ 35364/01/18 - מדינת ישראל נגד מאלק אבו חוסין

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 35364-01-18 מדינת ישראל נ' אבו חוסין(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופט אבי לוי

המאשימה מדינת ישראל
נגד
הנאשם מאלק אבו חוסין (עציר)

גזר דין

כללי

הנאשם שלפניי, מאלק אבו-חוסין, הורשע על-סמך הודאתו, (לאחר שהותר לו לחזור מכפירתו) בעובדות ובסעיפי האישום שנכללו בכתב-אישום מתוקן, אשר הוגש נגדו במסגרת הסדר-טיעון, זאת לאחר שנשמע חלק הארי של פרשת התביעה במשפטו.

ביום 3 ינו' 2019 נשמעו טיעוני הצדדים לעניין העונש ובאה כעת השעה לגזור את דינו.

עובדות ההרשעה

המתלונן בתיק זה הוא תושב באקה-אל-גרביה אשר בינו לבין מר ראמי אבו-חוסין, אחי-הנאשם התגלע סכסוך על רקע כספי. ביום 13.11.17, בשעת ערב, נפגשו המתלונן וראמי הנ"ל ברחוב ראשי בעיר באקה-אל-גרביה. המתלונן דרש מראמי שישלם לו סכום כסף; האחרון סירב; התפתחו בין השניים דין ודברים (ובכלל זה צעקות ודחיפות). אנשים שהיו במקום הפרידו בין השניים; או-אז, עזב ראמי את המקום.

כשעה אחר-כך, שוחח ראמי טלפונית עם הנאשם ועם מר עוביידה אבו-מוך, חברו וביקש מהשניים לבוא לביתו. השניים עשו כן והשלושה נסעו ברכבו של ראמי, מסוג שברלוט כדי לאתר את המתלונן ולפגוע בו. ראמי נהג ברכב, עוביידה ישב לצדו ואילו הנאשם ישב מאחור. **בידיו היה אותה עת כלי-נשק, אשר הוחזק, נישא והובל על-ידיו שלא כדין.**

השלושה הגיעו למקום בו שהה אותה עת המתלונן ומספר אנשים נוספים. ראמי ועוביידה יצאו מכלי הרכב כשכל אחד מהם מחזיק בידיו מקל. ראמי הניף את המקל שבידו, רץ אל המתלונן ותקפו באמצעותו. המתלונן בלם את ראמי

והשניים נפלו ארצה ונאבקו זה בזה. במקביל, עוביידה הניף את המקל שבידו, התקרב לעבר קרובו, אשר שהה במקום עם המתלונן ונעמד לצדו.

תוך כדי כך, יצא הנאשם מהרכב, כשהוא נושא את הנשק והתקרב אל המתלונן שישב מעל ראמי; ראמי צעק לנאשם - "תיקה בו". **הנאשם ירה מספר קליעים לעבר המתלונן.** מיד אחרי הירי עזבו הנאשם והאחרים את המקום כשהנאשם נושא את הנשק עימו. **אחד הקליעים חדר לירך שמאל של המתלונן וגרם לו לפצע-כניסה בירך הקדמי ולפצע יציאה בשיפולי הגולטאוס. כתוצאה מכך, נגרם לו חתך מדמם בקרקפת ופצע מדמם באיבר-המין. לנוכח הפציעות הללו, הובהל המתלונן לבית-החולים בחדרה שם טופל ואושפז עד יום 22.11.17.**

המעשים הללו הביאו להרשעת הנאשם בעבירות שעניינן **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות**, בניגוד לסעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), וכן **נשיאת נשק והובלתו שלא כדין**, בניגוד לסעיפים 144(ב) רישא וסיפא לחוק העונשין.

תסקיר שירות המבחן

בעקבות בקשת ההגנה, הוריתי את שירות-המבחן להכין תסקיר-עונש בעניינו של הנאשם. תסקיר כזה אכן הונח לפניי ביום 2.1.19; להלן יובאו עיקריו בתמצית -

הנאשם הוא רווק כבן 25, אשר טרם מעצרו התגורר בבית-אימו ועבד כשנתיים כפועל-ייצור במפעל. הוא השלים 12 שנות-לימוד עם בגרות מלאה ללא בעיות מיוחדות. בעבר, עבד כחמש שנים ברשת מקדונלד'ס. החל משנת 2015, למד לימודי הנדסאי-רכב במכללת סחנין אך לא הצליח להשליםם לנוכח מעצרו.

בפני שירות-המבחן נטל הנאשם אחריות מלאה למעשה וטען, כי את הנשק מצא לאחר שראה אדם מחביאו בסמוך לביתו. לדבריו, הוא נטל את הנשק עימו לאירוע על-מנת לאיים. הוא הביע חרטה על עצם נטילת הנשק ועל ביצוע הירי. לדבריו ביצע את הירי כשראה את אחיו שרוע על הארץ. בהמשך, ברח לפזורה הבדואית פן יפגעו בו. לבסוף, הסגיר עצמו לידי המשטרה.

צוין, כי מעורבותו בעבירה המדוברת עומדת בפער חריף אל מול החיים הנורמטיביים לחלוטין, שאותם תיאר באוזני השירות. הסבריו לגבי מקור הנשק הוערכו כלא-אותנטיים. שירות המבחן התרשם שנטילת האחריות והבנת חומרת המעשים כמו גם ההליך הפלילי מהווים גורמים מרתיעים ומציבי גבולות עבורו. עם זאת, הפער המתואר לעיל וחוסר-הבהירות בכל הנוגע לדרך השגת הנשק יכולים ללמד על קשרים שוליים, שאותם מקיים הנאשם. לפיכך, **לא יכול היה השירות לשלול סיכון להישנות מקרים דומים.**

בהתחשב באופי המעשים, לא יכול היה שירות המבחן להמליץ על חלופות-ענישה שיקומיות בקהילה.

בהתאם לבקשת התביעה, הופנה גם המתלונן אל שירות המבחן להכנת תסקיר-קרבן, אך לבסוף כזה לא הוכן, לאחר שהמתלונן הודיע כי הוא איננו מעוניין בכך.

ראיות ההגנה

במסגרת דיון הטיעונים לעניין העונש שמעתי עדויותיהם של שניים: חבר וועדת הסולחה בבאקה-אל-גרביה, מר ח'יר מג'אדללה וראש עיריית באקה, עו"ד מורסי אבו-מוך.

מהראשון שמעתי על כך שנערכה ישיבת "סולחה" בין בני-משפחתו של הנאשם לבין המתלונן ובני-משפחתו, כאשר סוכם שהנאשם ושותפיו ישלמו למתלונן סך כולל של 50,000 ₪ כפיצוי. צוין, כי נחתם הסכם, אשר נועד לסיים את הסכסוך וכך היה. ואכן, הוגש לפניי הסכם סולחה מפורט (טעה/1).

ראש עיריית באקה ציין, כי הוא מכיר היטב את הנאשם ואת בני-משפחתו; כי האמור במשפחה אשר תרמה לעיר; כי תהליך ה"סולחה" שנערך הוא אותנטי וצפוי להיות בר-קיימא. לגבי הנאשם, צוין שהוא אדם חברותי אשר טעה באורח חד-פעמי ולקח אחריות מלאה על מעשהו. לפיכך, ביקש עו"ד אבו-מוך שאקל בעונשו של הנאשם.

הסנגור הגיש לי שורה של מסמכים נוספים: המלצה מטעם הנהלת מכללת סחנין שבמסגרתה למד, בה צוין שהוא הפגין חריצות, לא נעדר מהלימודים וכי הוא אדם בעל רצון ומוטיבציה. הוא הוגדר בה כאדם בעל אופי שקט חיוני ואדיב. כן הוגש מכתב-המלצה מטעם יועצת בית-הספר בו למד. גם שם נאמרו עליו דברים דומים; צוין שהוא נחשב תלמיד טוב, מקובל חברתית ומי שפקד את ספסל הלימודים באורח סדיר.

טיעוני המאשימה

בא-כוחה המלומד של המאשימה, עו"ד פסקל, עמד על חומרתן היתירה של עבירות הנשק בהתחשב בפוטנציאל הסיכון לחיי-אדם הטמון בהן. הוא עמד על היותן נפוצות באחרונה ועל כך, ששורה של טעמים מחייבים הרתעה מפני ביצוען תוך העדפת שיקול ההרתעה על-פני הנסיבות האישיות.

הוא עמד על מדיניות הענישה המחמירה בכגון דא, על כך שהשימוש בכלי-נשק כדי לפתור סכסוכים פעוטים מוביל לפגיעה בחיי-אדם ובאזרחים תמימים ללא אבחנה ועל כך שהדרך לעקור תופעה זו היא על-ידי הטלת ענישה מחמירה.

ב"כ המאשימה עמד על נסיבות ביצוע העבירות: על כך שהן תוכננו; על כך שבנשיאת הנשק ובירי פעל הנאשם בעצמו; על כך שכתוצאה מהירי נגרמו נזקים חמורים ועל כך, שפוטנציאלית עלול היה להיגרם נזק חמור פי כמה; כן התייחס למניע הנאשם בביצוע העבירה - נקמת כבודו המחולל של אחיו וכן על כך שהירי בוצע באמצעות תת-מקלע שהוא נשק שנזקו רב, כזה אשר לא נתפס עד היום.

לבסוף, ולאחר סקירת פסקי-דין שבהם הוטלו עונשים בכגון דא, הציע לאמץ **מתחם עונש הולם הנע בין 4 לבין 6 שנות מאסר**.

מתוך התייחסות לנסיבות האישיות, הציע ב"כ המאשימה שאטיל מאסר בפועל **בתחתית המתחם** לצד מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלונן.

בטיעוניו בעל-פה, התייחס ב"כ המאשימה לסוגיית הסכם-ה"סולחה" שנערך בין הצדדים וציון, כי יש לתת לנתון זה משקל נמוך יותר מאשר לשיקולי גמול והרתעה מפני ביצוע מעשים דומים.

טיעוני ההגנה

בא-כוחו המלומד של הנאשם, עו"ד פלאח, הדגיש את העובדה שהנאשם לא התכוון במעשיו לגרום למום או לנכות; הוא עשה את שעשה מתוך מחשבה פלילית של פזיזות או אדישות אך לא בכוונה מיוחדת לגרום תוצאה קשה. הדבר משליך בהכרח, לדבריו, על המסגרת הנורמטיבית החלה על עניינו. הסנגור עמד על כך שאין לחובת הנאשם עבר פלילי; על נסיבותיו האישיות - היותו בחור צעיר נורמטיבי שהשלים חוק לימודיו הן בבית-ספר הן במכללה, עבד באורח מסודר ונורמטיבי. לדבריו, המעשה בוצע בשל הבהלה והפחד שאחזו באחיו כשהגיע הביתה וכתוצאה מכך, ראה עצמו הנאשם נאלץ לעשות את שעשה. הנאשם לא יצא מהרכב מיד אפילו כשאחיו הוכה. רק כאשר אחיו ביקש ממנו לירות הוא העז וביצע את המעשה החמור. ב"כ הנאשם עמד על כך שעת באים לענוש מעשה של ירי, יש משמעות רבה למניע לביצועו. ניהול התיק לא היה לשווא, לטענת הסנגור; פועל יוצא ממנו תוקן כתב-האישום; כמו-כן נסתיים עניינו של אחיו, מה שאפשר לשנים להימנע מלהעיד זה במשפטו של זה.

הסנגור גם הדגיש את העובדה שהירי בוצע תוך כדי התקפת-"אמוק" וסיכן אפילו את חיי-אחיו; הירי נפסק כשנעלמה הסכנה ובכך הסתיים האירוע.

הסנגור עמד בהרחבה על נסיבותיו האישיות של הנאשם - על נטילת האחריות, על ההודאה, על הבעת האמפתיה כלפי המתלונן. עוד עמד הסנגור על כך, שההליך הפלילי היווה גורם מרתיע ומציב-גבולות עבור הנאשם. לדעת הסנגור, סיכויי-השיקום שלו, לפיכך, גבוהים למרות שהדבר לא נאמר במפורש בתסקיר. גם במתקן הכליאה מתפקד הנאשם כ"אסיר תומך", מי שגורמי שב"ס מפקידים בידיו אחריות כלפי אסירים אחרים.

לדעת הסנגור, ראוי שהמתחם יועמד על תקופות מאסר קצרות יחסית.

הסנגור ביקש לייחס משקל משמעותי לתהליך ה"סולחה", אשר צריך שישמש נדבך חשוב בשיקולי בית-המשפט לקולה.

לדעת הסנגור, יש להסתפק בתקופת המעצר עד כה כעונש מאסר ממשי.

דברי הנאשם

הנאשם הכיר בפסול שבמעשיו, הביע צער עליהם, ציין שקיווה שהמתלונן לא ייפגע והבטיח לא לחזור על מעשה-עבירה בשנית.

דין והכרעה

אין ניתן להקל ראש בחומרת מעשיו של הנאשם בתיק זה בפרט על רקע הסיכון הגבוה הנשקף מהם לחיי-אדם.

הנאשם אחז בידיו נשק בלתי-חוקי ועל-מנת לפתור סכסוך אלים שאליו נקלע אחיו, היה נכון לשאתו עמו ולבסוף אף לעשות בו שימוש, לירות מספר קליעים ולפצוע את המתלונן כך, שרק באורח נס לא הסתיים האירוע בפגיעה צמיתה או חמור מכך, במוות.

המעשים החמורים הללו בוצעו על-ידי אדם שהוא בדרך-כלל אדם נורמטיבי; מי אשר השלים בגרות מלאה ומצוי בסופם של לימודי הנדסה במכללה אקדמית. הם בוצעו בידי מי שעבד במשך 5 שנים במקום עבודה מסודר (מקדונלד'ס) ומזה שנתיים במקום מסודר אחר (כפועל ייצור במפעל).

אין ספק שנגישותו של הנאשם לכלי-נשק ומוכנותו לצאת לאירוע של "ישוב סכסוך" כשבאמתחתו כלי-נשק אוטומטי יוצרות תמיהה רבתי ומעוררות סימני-שאלה מרובים. אין פלא, אפוא, ששירות-המבחן לא ידע לתת מענה לפער זה ולבסוף, ציין, ביושר, שאין בידיו הכלים לתת מענה לשאלה בדבר רמת המסוכנות הנשקפת ממנו; לפיכך, לא המליץ על התאמת ענישה שיקומית מכל סוג שהוא.

אכן, דילמה זו תלווה, בהכרח, את השקלא והטריא הנערכות בגזר-דין זה לכל אורכו; הדרך היחידה ליישב אותה, לטעמי, היא על ידי הגדרת מעשיו של הנאשם באירוע הנדון כאן **כאובדן-דרך נקודתית, כאשר אחיו היה שרוי במצוקה, אובדן-דרך אשר באה לידי ביטוי בהצטיידות בכלי-נשק, ביציאה לירות "קרב" ולבסוף לשימוש בנשק ובכך העמדת חי-אדם בסכנה.**

ברם, גם אם ייהנה הנאשם מאותה "הקלה" מחשבתית, עדיין יקשה לתת מענה פשוט וקוהרנטי ליכולתו של אדם כה נורמטיבי (כפי שהנאשם מוצג) להצטייד בכלי-נשק בחלוף פרק-זמן כה קצר.

זוהי זווית-הראייה שממנה אביט על מעשיו של הנאשם; זוהי נקודת המוצא, שממנה אצא בבואי לגזור לו עונש.

גזירת-הדין תיעשה בהתאם לעקרונות והפירוט המופיעים בסימן א'1 שבפרק ו' בחוק העונשין שעניינו הבניית שיקול-הדעת השיפוטי בענישה. תחילה, בהתחשב בעיקרון המנחה - עקרון ההלימה, ייקבע מתחם העונש ההולם (תוך שימת לב לערכים החברתיים המוגנים שבהם פגעו מעשיו של הנאשם, למידת הפגיעה בהם ולנסיבות הקשורות בביצוע העבירות). אחר-כך, בשים לב לאותו מתחם, תישקל השאלה איזה עונש יש להתאים לנאשם מתוך התחשבות בנסיבותיו האישיות, הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

נצא, אפוא, לדרך.

אציין כי כפי שהתייחסו הצדדים שטענו לפניי אף אני אתייחס לאירוע הנדון כאן **כאירוע אחד** שלגביו יש לקבוע מתחם אחד ולהטיל עונש אחד.

מעשיו של הנאשם פגעו בשורה של ערכים מוגנים. אכן, הם סיכנו חי-אדם ולפיכך פגעו בערך העליון של קדושת החיים;

הם גרמו לפציעה משמעותית ויש לראותם אפוא כפוגעים בערך של שמירה על שלימות גופו של אדם. החזקת נשק ונשיאתו פוגעת בסדר הציבורי ובשלטון החוק.

מידת פגיעת המעשים באותם ערכים מוגנים **ממשית ומשמעותית**. לא זו בלבד שהנאשם החזיק בנשק באורח בלתי-חוקי ונשא אותו עמו למקום האירוע, אלא שהוא עשה בו **שימוש מסוכן** ובפועל פגע במתלונן וגרם לו **פגיעה של ממש**. אכן, רק באורח נס לא הסתיים האירוע בפציעה קשה יותר מזו אשר נגרמה בפועל.

בבואי לבחון את מדיניות הענישה הנהוגה בכגון דא, אין ניתן להימלט מהמסקנה, שלפיה, בית-המשפט העליון מביט בחומרה מרובה על מעשים של נשיאת נשק שלא כחוק ושימוש בו כלפי אדם, בפרט מקום בו אותו שימוש הסתיים בפציעה ממשית ומשמעותית. עמד על כך כב' השופט נ' הנדל במסגרתו של ע"פ 1928/15 **אלהוזייל נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 8.6.16) בציינו כדלהלן:

"המערער עשה שימוש בנשק חם. שימוש כזה כשלעצמו הוא דבר חמור: "ירי בנשק חם לעבר אנשים מהווה אלימות בדרגה גבוהה שלא ניתן להפריז בעוצמתה" (ע"פ 6520/14 בוקאעי נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (30.4.2015))....חובתו של בית המשפט לתרום את חלקו כדי להפחית ממקרים חמורים מעין אלה, בהם "כל דאלים גבר". המחיר החברתי לא מאפשר מדיניות ענישה אחרת. **השימוש בנשק והתוצאה החמורה הם נתונים בעלי משקל רב**. חומרת העבירה ברורה. פעמים אין ספור חזר בית משפט זה על החומרה שבעבירות האלימות בכלל, ובפרט במקרים בהם נוטל אזרח את החוק לידי... (ההדגשות אינן במקור).

מתאימים לעניין ג דבריו של כב' השופט י' עמית שנכתבו במסגרת ע"פ 2398/14 **אלהוזייל נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 8.7.14), לפיהם:

"...אחזור ואדגיש את מדיניות ההחמרה בעבירות נשק, שבאה לידי ביטוי בשורה ארוכה של פסקי דין של בית משפט זה בשנים האחרונות (ראו, לדוגמה, ע"פ 4945/13 מדינת ישראל נ' עבד אלכרים סלימאן (19.1.2014)). לזמניות הבלתי נסבלת של נשק חם בידי מי שאינם מורשים לכך, יש פוטנציאל לשמש ל"חיסול חשבונות" ול"פתרון סכסוכים" כמו-גם לעבירות חמורות נוספות. המציאות בארצנו מוכיחה כי הקלישאה אודות האקדח במערכה הראשונה אינה מדויקת, באשר לעיתים מזומנות האקדח אינו ממתין עד למערכה האחרונה ויורה עוד קודם לכן. מכאן, שבעבירות כגון דא, גם לשיקולי ההרתעה משקל של ממש".

על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם, עיינתי בפסיקה רחבה העוסקת בעבירות שעניינן חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, בניגוד לסעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק העונשין, וכן נשיאת נשק והובלתו שלא כדין, בניגוד לסעיפים 144(ב) רישא וסיפא לחוק העונשין. להלן תוצג מדיניות הענישה הן בהתייחס לעבירה שעניינה חבלה חמורה בנסיבות מחמירות הן בהתייחס לעבירה שעניינה נשיאת נשק שלא כדין.

מדיניות ענישה - חבלה חמורה בנסיבות (בהתאם לסעיף 335(א)1-כשהעברין נושא נשק חם או קר)

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 1928/15 **אלהוזייל נ' מדינת ישראל** (ניתן 8.6.16) קיבל בית המשפט העליון ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, שבמסגרתו הושת עונש מאסר בן 7 שנות מאסר לריצוי בפועל. עונש

זה הוטל על המערער, בגין ביצוע, על יסוד הודאתו, של עבירות שעניינן **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק העונשין, וכן **עבירה של פגיעה בנסיבות מחמירות** לפי סעיף 334 בנסיבות של 335(א)(1) לחוק העונשין. עובדות מקרה זה לימדו, כי ביום האירוע, המערער נסע ברכבו בשעה שהוא נושא עליו את נשקו (אותו החזיק כדין מתוקף עבודתו כמאבטח). בנסיעתו נתקל בשניים אשר היה מסוכסך עמם. שני הרכבים נסעו במקביל זה לזה במהירות. בשלב מסוים, המערער דימה שאחד מהשניים אווז בידו אקדח, וחש שהוא עומד לפגוע בו. בתגובה לכך, הוא שלף את אקדחו שלו, האט את מהירותו וירה שתי יריות לעבר הרכב. כתוצאה מהירי נפגעו השניים. האחד בגבו ונגרמו לו 100% נכות, ואילו האחר נפגע באופן שטחי בלבד. לאחר הירי עזב המערער את המקום והותיר את הנפגעים בלא עזרה. בית המשפט העליון כאמור קיבל את הערעור והעמיד את עונשו של המערער על **חמש וחצי שנות מאסר לריצוי בפועל**. צוין, כי במקרה הנ"ל העונש שגזר בית המשפט המחוזי נוטה לחומרה באופן שמצדיק התערבות.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 1244/15 **אבו אעמר נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 18.4.16) קיבל בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, שבמסגרתו הושת עונש על המערער מאסר בן 4 שנים לריצוי בפועל. עונש זה הוטל על המערער, בגין ביצוע, על יסוד הודאתו, של עבירות שעניינן **החזקת נשק** לפי סעיף 144(א) רישא לחוק העונשין, ו**ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות** לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) ו-25 לחוק העונשין. עובדות מקרה זה לימדו, כי המתלון והנאשם הם שכנים בעיר רהט. בסמוך לבית המתלון קיים ספסל בטון. עובר לאירוע התגלעו מחלוקות בין המתלון ובני משפחתו לבין הנאשם וחבריו בנוגע לאופן השימוש באותו ספסל. באחד הימים, על מנת למנוע מהנאשם וחבריו להשתמש בספסל הנ"ל משח המתלון את הספסל בשמן. בהמשך היום, המתלון ישב ברכבו עם בנו (בן 18), והמתין לפתיחת השער החשמלי של החנייה בביתו. הנאשם ניגש אל עבר רכבו של המתלון, כשהוא אווז בידו אקדח, נקש על חלון הרכב ואמר למתלון: "אם תעשה את זה עוד פעם אני אראה לך". המתלון מצדו אמר לנאשם לחזור לביתו. הנאשם בתגובה התרחק מעט מהרכב וירה מספר יריות לעבר דלת הנהג, כאשר הוא מנסה לחבול ביושבי הרכב, ונמלט מהמקום. כתוצאה ממעשיו של הנאשם שלושה מהקליעים פגעו בדלת הנהג ברכב, וחלקם חדרו לפנים הרכב. המתלון והקטין לא נפגעו. בית המשפט העליון כאמור קיבל את הערעור והעמיד את עונשו של המערער על **44 חודשי מאסר לריצוי בפועל**. צוין, כי במקרה הנ"ל מדובר באדם צעיר (שעברו היה נקי בעת ביצוע העבירות) ומתסקיר שירות המבחן עולה כי הוא השתתף בקבוצות טיפוליות בהנחיית עו"ס וקצינת חינוך. בנוסף, שירות המבחן למד מהמתלון עצמו כי הסכסוך נפתר, נעשתה סולחה, והפיצוי שהושת על המערער שולם.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 8991/10 **מכבי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 17.5.15) דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב, שבמסגרתו הושת על המערער (לאחר ניהול הליך הוכחות) עונש מאסר **בן 36 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער (בעל עבר פלילי) בגין ביצועה של עבירה שעניינה **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק העונשין. עובדות מקרה זה לימדו, כי המערער ביקש להיכנס למקום עבודתו בחברה להפצת עיתונים ודפק בידיו על שמשות החלון של עמדת השומר אך זה סירב להכניסו. זמן קצר לאחר מכן הגיע למקום מנהל העבודה. או אז פתח השומר את השער החשמלי ואפשר למנהל ולמערער להיכנס אל מקום העבודה. בשלב זה יצא השומר מעמדתו ובינו לבין המערער התפתחו חילופי דברים קשים שבסיומם חבט המערער בפניו של השומר באמצעות קסדת האופנוע שלו. מעוצמת המכה השתטח השומר על הרצפה ואיבד את הכרתו, ומספר שעות לאחר מכן הוא הובהל לבית החולים כשהוא סובל מנפיחות בפניו ובעינו ומקיא דם. בבית החולים אובחנו שברים בפניו והוא אושפז למשך חמישה ימים. בהמשך נזקק למנוחה בבית למשך חודש וחצי.

בפרשה נוספת, שנדונה במסגרת ע"פ 379/15 לוי נ' **מדינת ישראל** (ניתן ביום 26.7.15), דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע, שבמסגרתו הושת על המערער עונש מאסר **בן 30 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער (בעל עבר פלילי) בגין ביצועה, על פי הודאתו, של עבירה שעניינה **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק העונשין. עובדות מקרה זה לימדו, כי עת נכחו בבית הקפה, התפתח ויכוח בין המערער לבין המתלונן שבמהלכו עמדו השניים זה מול זה ואחזו זה בצווארון חולצתו של האחר. נוכחים במקום הפרידו בין הניצים, וכך שב כל אחד מהם למקומו. זמן קצר לאחר מכן, המערער הרים בידו בקבוק בירה מלא בחלקו, התקרב אל המתלונן והטיח את הבקבוק בחוזקה בפניו של המתלונן. כתוצאה מן המעשה, נשבר הבקבוק והמתלונן נפצע בפניו ודימם. בהמשך הופנה המתלונן לקבלת טיפול רפואי בבית החולים "ברזילי" באשקלון, שם אובחנו אצלו חתך ושריר קומפלדקס זיגומטי בארובת עין שמאל עם שקיעת הקשת הזיגומטית, וקושי בפתחת הפה.

לפסיקה נוספת, המתייחסת לעבירת החבלה חמורה בנסיבות מחמירות, ראו גם: ע"פ 9385/10 **אבו צעלוק נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 27.12.11); ע"פ 6310/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 16.6.15); ע"פ 6484/14 **תלחמי נ' מדינת ישראל** (ניתן 6.12.15); ע"פ 5153/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 13.1.14).

מדיניות ענישה - נשיאת נשק

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 3156/11 **זראיעה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 21.02.12), דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת, שבמסגרתו הושת על המערער **עונש מאסר בן 24 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער בגין ביצועו, על פי הודאתו, של עבירות שעניינן **נשיאת והובלת נשק והסתייעות ברכב לביצוע פשע**. עובדות המקרה לימדו, כי המערער נסע ברכבו, לאחר שהסליק בו **אקדח**, מחסנית טעונה בכדורי אקדח בקוטר 9 מ"מ וקופסאות עם כדורי אקדח בקוטר 9 מ"מ. האקדח והתחמושת נתפסו בחיפוש שגרתי שביצעה המשטרה ברכב.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 3877/16 **ג'באלי נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 17.11.16), דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, שבמסגרתו הושת על המערער **(בעל עבר פלילי מכביד) עונש מאסר בן 34 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער בגין ביצועה, על פי הודאתו, של עבירה שעניינה **נשיאת נשק** לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין. עובדות המקרה לימדו, כי בין המערער לבין קרוב משפחתו התגלע סכסוך. על רקע זה, השניים קבעו להיפגש בעיר טיבה לשם יישוב הסכסוך. המערער נסע ברכבו למקום המפגש יחד עם קרוב משפחתו ר.ג' (קטין) כשהוא נושא עמו ברכב אקדח טעון במחסנית שהכילה 14 כדורים. כאן המקום לציין, כי סוג כלי הנשק היה **אקדח מסוג "גלוק"**, אשר נגנב חודשים אחדים קודם לכן בהתפרצות לדירה בהוד השרון. כשהגיעו למקום המפגש, עצר המערער סמוך לרכב שבו ישבו קרובי משפחתו. הוא החביא את האקדח במכנסיו והתקרב יחד עם הקטין אל הרכב. באותו שלב הגיעו למקום שוטרים שהורו למערער ולקטין להרים ידיים, אך המערער כרע לכיוון הרצפה והשליך את האקדח מאחורי גבו. בית המשפט העליון דחה כאמור את הערעור. צוין, כי על אף גילו הצעיר למערער עבר פלילי מכביד ביותר ואת העבירה ביצע שבועות ספורים בלבד לאחר שסיים לרצות עונש מאסר ארוך.

בפרשה שנדונה במסגרת ע"פ 2892/13 **עודתאללה נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 29.9.13) דחה בית המשפט העליון

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת, שבמסגרתו הושת על המערער **עונש מאסר בן 21 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער בגין ביצוע של עבירות שעניינן **נשיאה והובלה של נשק** שלא כדין לפי סעיף 144(ב) רישא; **והסתייעות ברכב לביצוע פשע** לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה. עובדות מקרה זה לימדו, כי המערער נהג בנצרת ברכב מסוג מאזדה כשהוא מוביל את **האקדח** (הטעון במחסנית ריקה מכדורים) מוסתר תחת השטיחון שמתחת לכסא הנהג ברכב. יחד עם המערער ברכב היה אדם נוסף. משהבחין המערער בחסימה משטרתית, סטה מנתיבו לדרך ללא מוצא ועצר את הרכב. השוטרים הגיעו לרכבו של המערער ומצאו את האקדח. בתום החיפוש, המערער והאדם הנוסף נעצרו והובלו לתחנת המשטרה.

בפרשה נוספת שנדונה במסגרת ע"פ 4329/10 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 25.10.10), דחה בית המשפט העליון ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת, שבמסגרתו הושת על המערער (הנעדר עבר פלילי) **עונש מאסר בן 20 חודשים לריצוי בפועל**. עונש זה הוטל על המערער בגין ביצוע, על יסוד הודאתו, של עבירות שעניינן **החזקת נשק ונשיאתו** שלא כדין לפי סעיפים 144(א) ו- 144(ב) לחוק העונשין. עובדות המקרה לימדו, כי בעת שנהג ברכב שבבעלותו, נמצא המערער מחזיק **באקדח** טעון בתחמושת במצב נצור, מבלי שהיה מורשה לכך.

במסגרת ת"פ 9111-02-15 **מדינת ישראל נ' חסרמה** (ניתן ביום 20.9.15) גזר בית המשפט המחוזי בחיפה על הנאשם עונש מאסר בן **10 חודשים לריצוי בפועל** בגין ביצוע של שתי עבירות בנשק - האחת, לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין והשנייה לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין. עובדות המקרה בפרשה זו היו אלו: עת הגיעו שוטרים לסוכת אבלים של משפחת חסרמה, בכפר בענה, במטרה לעכב את יוסף חסרמה לחקירה, הבחין בהם הנאשם שהיה במתחם והחל במנוסה מהם כאשר הוא נושא ומחזיק **אקדח** מסוג FN ומחסנית עם 13 כדורים 9 מ"מ. במהלך המנוסה מהשוטרים זרק הנאשם את האקדח והמחסנית.

במסגרת ת"פ 17520-03-14 **מדינת ישראל נ' אבו אלהוה** (ניתן ביום 31.12.14) גזר בית המשפט המחוזי בירושלים על הנאשם עונש מאסר בן **20 חודשים לריצוי בפועל**, בגין ביצועה של עבירה שעניינה הובלת נשק (**תת מקלע מאולתר**);

במסגרת ת"פ 20604-12-09 **מדינת ישראל נ' אזולאי** (ניתן ביום 28.6.10) גזר בית המשפט המחוזי בתל אביב על הנאשם, במסגרת הסדר טיעון, עונש מאסר בן **16 חודשים לריצוי בפועל**, בגין ביצועה של עבירה שעניינה נשיאת נשק שלא כדין לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין.

אפנה כעת לבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ולשקלול משקלן בקביעת מתחם העונש ההולם.

לימוד הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה מביא לכלל ממצאים כדלקמן -

א. המדובר באירוע **מתוכנן**. יקשה לקבל את הטענה, שלפיה הנאשם "מצא את כלי-הנשק סמוך לפני יציאתו לשטח"; על כל פנים, אין אלא לקבל את העמדה, שלפיה יציאתו לשטח כשהנשק ברשותו הייתה מתוכננת והוא עצמו מודה שעשה כן על-מנת, לכל הפחות, לאיים על המתלונן.

ב. חלקו של הנאשם באירוע בכללותו **ממשי**. אכן, אחיו היה זה אשר תכנן את "אירוע-הנקמה"; האח היה מי שהסכסוך נסב עליו ומי שהסיע את החבורה למקום. דא עקא, אין ניתן להפחית ממשקל חלקו של הנאשם כמי שהביא עמו את הנשק ולבסוף, אף עשה בו שימוש.

ג. כתוצאה מהמעשה **עלול היה להיגרם נזק חמור ואולי אף פגיעה אנושה בחיי-אדם**.

ד. בפועל, אכן נגרמה **פגיעה ממשית** למתלון, אשר חייבה התערבות כירורגית, אשפוז והותירה אחריה עקבות שאינן חסרות-משמעות.

ה. הנאשם עשה את שעשה על-מנת לסייע לאחיו. **דא עקא, במידה רבה אין הדבר יכול להפחית את מידת אחריותו בהתחשב בכך, שהוא עצמו היה מי שהסלים את האירוע על-ידי הבאת כלי-נשק אוטומטי ושימוש בו**.

ו. הנאשם הבין את שהוא עושה, את הפסול שבמעשה, יכול היה וצריך היה להימנע מעשותו.

ז. אין ניתן לקבוע שהמעשה בוצע בתנאים הקרובים לסייג ההגנה העצמית בשים לב לשניים אלו:

1. לכך שהנאשם, במו מעשיו, **הכניס עצמו למצב** שבו נדרש לפעול כפי שפעל

2. **לכך שפעולתו לא הייתה סבירה ביחס לאופי האיום שנשקף לאחיו**.

לנוכח כל האמור לעיל, ראוי לקבוע למעשים שבעשייתם הורשע הנאשם מתחם ענישה הולם הנע **בין שלוש שנים ומחצה לבין שש שנים של מאסר לריצוי בפועל** לצד עונשי מאסר על-תנאי ופיצויים למתלון בשיעור משמעותי.

משנקבע מתחם הענישה, בשלה השעה להגדיר את עונשו המתאים מתוך התחשבות בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

אין ספק, **שהשתתפותו של הנאשם באירוע הנדון כאן גרמה לו ולבני משפחתו נזקים משמעותיים מאוד**; הנאשם הוא אדם צעיר אשר ניהל חיים נורמטיביים מאוד וחיו נעצרו כליל לנוכח מעורבותו באירוע ומעצרו כתוצאה מכך. משפחתו ספגה אף היא מהלומה עזה לאחר שהן הנאשם הן אחיו צפויים לתת את הדין בגין מעשיהם כאן.

הנאשם **נטל אחריות על מעשיו**, אף כי הדבר היה לאחר שמיעת חלק הארי של ראיות-התביעה. עם זאת, התרשמתי שהכפירה באשמה נעשתה מטעמים שאינם קשורים לאי-נטילת אחריות אלא לרצון להימנע מלפגוע במצבו המשפטי של אחיו. בנסיבות אלו, **לא ילקח הדבר בחשבון באורח מהותי לחובתו**. הנאשם **עושה מאמצים לחזור למוטב**. התרשמתי שהוא מפנים ומתחרט על מעשיו ומתפקד בבית-הסוהר למופת. הוא ובני-משפחתו השתתפו בתהליך "סולחה" אשר כלל **תשלום פיצוי בסך של 50,000 ₪ למתלון**. על משקלו של הסכם "סולחה" כשיקול לקולא עמד כב' השופט ח' מלצר במסגרתו של ע"פ 2888/15 ח'דיירי נ' **מדינת ישראל**, פסקה 17, ניתן ביום 28.12.16). בצינו כדלהלן:

"..זה המקום להדגיש כי השתתפותו של המערער בהליך ה"סולחה" עם משפחת המנוח - אין להקל בה ראש, בשים לב לכך שמוסד "הסולחה" לא מהווה רק מנגנון שמטרתו לגשר בין צדדים יריבים בלבד, אלא שהוא נועד להביא ליישוב סכסוכים בהסכמה, ולהשכין שלום, תוך מניעה וסיכול של החמרת האלימות בין הצדדים (ראו: ע"פ 3381/16 אלקרינאוי נ' מדינת ישראל (10.07.2016)). בית משפט זה ציין לא אחת, כי קיומו של הסכם "סולחה" יכול לשמש, לעיתים, שיקול לקולא (אך לא שיקול מכריע) בגזירת עונשו של הנאשם בהתקיים תנאים מסוימים, ובכללם: הצלחת ההליך בהבאת הסכסוך לידי סיום (ראו: דנ"פ 3261/03 סרחאן נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (9.4.2003), והאסמכתאות המצויות שם; בש"פ 8041/06 מרזוק נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (31.10.2006))."

התרשמתי שהמתלונן בא על סיפוקו כתוצאה מתהליך זה וכי לפיכך, מצא לנכון לוותר על זכותו להביא דבריו בפני בית-המשפט באורח ישיר או באורח עקיף (במסגרת תסקיר נפגע עבירה, אשר הוזמן על-ידי). כאמור, הנאשם **הודה במשפטו, חסך זמן שיפוטי ונטל אחריות מלאה על מעשיו תוך הבעת חרטה וצער**. הנאשם מנהל אורח-חיים נורמטיבי ותורם לחברה; **עברו הפלילי ללא רבב**. בהיעדר המלצה שיקומית מאת שירות המבחן לא סברתי שזהו מקרה מתאים לשקול חריגה ממתחם הענישה לנוכח סיכויי שיקום גבוהים.

עם זאת, סברתי שאין מקום לייחס משקל לחובתו לכך שהנאשם הודה בשלב מאוחר במשפטו (לאחר שמיעת חלק הארי של ראיות התביעה). לא מצאתי גם לייחס משקל מהותי לחומרה לעובדה שהנשק לא הוסגר (בנסיבות המיוחדות של האירוע כאשר נטען שהנשק ניטל על ידי אלמונים במקום). לפיכך, מצאתי לנכון להטיל על הנאשם עונש מאסר אשר תואם את תחתית מתחם הענישה, אותו קבעתי.

סוף דבר

מוטלים, אפוא, על הנאשם עונשים כדלקמן -

(א) **42 חודשי מאסר לריצוי בפועל** מיום מעצרו.

(ב) 18 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך שלוש שנים עבירה על סעיף 144 לחוק העונשין או עבירה מסוג פשע שיש בה יסוד של אלימות.

(ג) הנאשם **יפצה את המתלונן** (מעבר לסכום שכבר שולם) **בסך נוסף של 30,000 ₪**; סכום זה ישולם ב-15 תשלומים חודשיים שווים החל ביום 1.7.19.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, כ"ה שבט תשע"ט, 31 ינואר 2019.